

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi Stowarzyszenia [...]

na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej Nr 211/2023 z dnia 25 września 2023 r.

w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań

i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania

utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej oraz w referendum ogólnokrajowym zarządzonych

na dzień 15 października 2023 r.,

przy udziale Państwowej Komisji Wyborczej

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw

Publicznych w dniu 5 października 2023 r.

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Państwowa Komisja Wyborcza (dalej również: „PKW”) uchwałą Nr 211/2023

z dnia 25 września 2023 r. ustaliła wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych

dotyczące zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w

obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej

Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz w referendum ogólnokrajowym

zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Od uchwały PKW skargę wywiodło Stowarzyszenie [...] (dalej również: „Skarżący”), zaskarżając ją w części, tj. w w zakresie w jakim wytyczne zabraniają obserwatorom społecznym rejestrować prace komisji wyborczych, zarzucając niezgodność pkt 20 wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz w referendum ogólnokrajowym zarządzonych na dzień 15 października 2023 roku stanowiących załącznik do Uchwały PKW nr 211/2023 roku z dnia 25 września 2023 roku z art. 42 § 5 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej również: „Kodeks wyborczy”), w zw. z art. 103c § 2 Kodeksu Wyborczego.

Skarżący wniósł o uchylenie pkt 20 wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz w referendum ogólnokrajowym zarządzonych na dzień 15 października 2023 roku stanowiących załącznik do Uchwały PKW nr 211/2023 roku z dnia 25 września 2023 roku w zakresie, w jakim odmawiają obserwatorom społecznym prawa do rejestracji prac komisji wyborczych.

Uchwałą Nr 225/2023 z dnia 2 października 2023 r. zmieniającą uchwałę w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz w referendum ogólnokrajowym zarządzonych na dzień 15 października 2023 r., PKW zmieniła treść pkt 20 załącznika do uchwały nr 211/2023 i nadała mu następujące brzmienie „Obserwatorzy społeczni mają takie same uprawnienia, jakie przysługują mężom zaufania, nie mogą jednak wnosić uwag do protokołów głosowania ani być obecni przy ich przewożeniu i przekazywaniu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu.

Zgodnie z art. 161a § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w sprawach wytycznych wiążące komisarzy wyborczych, urzędników wyborczych i komisje wyborcze niższego stopnia oraz wyjaśnienia dla organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, a także podległych im jednostek organizacyjnych wykonujących zadania związane z przeprowadzeniem wyborów, jak i dla komitetów wyborczych oraz nadawców radiowych i telewizyjnych, podlegają zaskarżeniu do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia uchwały, przy czym dla ustalenia zachowania terminu bierze się pod uwagę dzień złożenia skargi w sądzie (por. A. Rakowska-Trela [w:] K. Składowski, A. Rakowska-Trela, *Kodeks wyborczy. Komentarz do zmian 2018*, Warszawa 2018, art. 161(a).) Przepis art. 9 § 1 Kodeksu wyborczego stanowi bowiem, że ilekroć w kodeksie jest mowa o upływie terminu do wniesienia skargi, odwołania lub innego dokumentu do sądu, organu wyborczego, urzędu gminy, konsula albo kapitana statku, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi, odwołania lub innego dokumentu w sądzie, organowi wyborczemu, w urzędzie gminy, w konsulacie lub kapitanowi statku.

W odniesieniu do uchwał Państwowej Komisji Wyborczej dotyczących referendum ogólnokrajowego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wyborczego (por. art. 92 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym – tekst jedn. Dz. U. z 2020, poz. 851 ze zm.).

Zaskarżona uchwała Państwowej Komisji Wyborczej Nr 211/2023 z dnia 25 września 2023 r. została podana do publicznej wiadomości w dniu 25 września 2023 r., wobec czego termin wniesienia skargi upłynął 2 października 2023 r. Skarga na przedmiotową uchwałę wpłynęła do Sądu Najwyższego 5 października 2023 r. (co jest równoznaczne z terminem jej wniesienia). Wobec treści art. 9 § 1 k.w. nie ma znaczenia, że Skarżący nadał pismo listem poleconym w dniu 2 października 2023 r. Na skutek powyższego stwierdzić należy, że doszło do uchybienia terminowi na wniesienie skargi.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

